

Natten før denne dag: En smuk men overfyldt sættekasse

Publiceret 02/01/2021 i Bøgeraf Christine Lind Ditlevsen

BØGER // ANMELDELSE – Johanne Lykke Holms debutbog *Natten før denne dag* viser sig at være en forpustet ordsamling, der overforbruger billedskabende ord og derfor bare står tilbage som en smuk, men overfyldt sættekasse. Litteraturanmelder Christine Lind Ditlevsen er skuffet.

Johanne Lykke Holms roman *Natten før denne dag* er en 13-årig piges dagbog. Pigen bor sammen med sin søster Cosima, sin mor og hesten Elektra. Man følger et år i hendes liv. Et år, der går med sansninger, betragtninger om haven, hesten, moren, søsteren, følelserne.

Jeg-fortælleren lider af, hvad er ikke tydeligt, og det udmønter sig i massevis af ytringer om krop og fordærv. ”Her er det sted, hvor min krop kan møde en anden krop uden at gå i stykker,” siger hun tidligt i værket, og den sætning, tror jeg godt, vi kan betragte som et kernemotiv i bogen.

De ophobede yndlingselementer

Kroppen har i de seneste 10-15 år været det altoverskyggende motiv i ny skandinavisk litteratur – kroppen ikke bare som et zoologisk vilkår men som en filosofi om sansningernes episteme, hylstrets relation til sindet og bærende på en universel livsangst.

Natten før denne dag befinder sig i samme kuldslåede og ømskindede verden som de nyoversatte *Tugtens lykkelige år* af Fleur Jaeggy (Basilisk), *Ungdoms sødme* af Denton Welch (Sidste Århundrede) og *Is-slottet* af Tarjei Vesaas (Batzler & co.) – alle udgivet 2019. I romanerne glider længslen efter det drømte liv og smerten ved det virkelige sammen i tunge, symbolske scenarier.

I Holms roman er vokabulariet overrepræsenteret; de solastalgiske elementer står ophobede, frigjort fra et fortælleflow og en handlingstråd, og det er ærgerligt, for forfatteren har en tydeligvis en god fornemmelse for skønheden i sproget.

Disse [solastalgiske](#) bøger (sammensat af solace (trøst), desolare (forladthed), -algia (pine/syge)) har et helt særligt vokabularium til fælles, præget af melankoli, dødsfantasier og fascination af naturens skønhed. Forfatternes yndlingselementer er linned, sygdomme, spøgelse, blomster, hud, indvolde, urovækkende børneskikkelser, fjer, hår, tænder, ædelmetaller, dukker, lig og relikvier.

Ordforrådet passende doseret, som det er i de nævnte romaner, giver fremmedfølelsen, ensomheden og længslen lov til at vibrere diskret under det narrative flow. I Holms roman er vokabulariet overrepræsenteret; de solastalgiske elementer står ophobede, frigjort fra et fortælleflow og en handlingstråd. Det er ærgerligt, for Holm har tydeligvis en god fornemmelse for skønheden i sproget.

Her er det hele side 149, hvor der ophobes i solastalgisk inventar: ”Cosima har lagt sig i mors kiste. *Hvorfor ligger du der*, spørger jeg. Og hun smiler og lukker øjnene. Hendes ansigt ligner en dukke. Hendes øjenlåg glitrer. I kisten er alt i uorden. Gammel babyhår, silkepapir, fotografier, der forestiller strandfund og smykker. Hun har knust det hele med sin onde krop.”

Den højdesyge læser

Alt bliver læseren betroet i desperate sætninger, som stod jeg'et på det synkende Titanic. Sproget er på den måde en stor forpustet punktering – og jeg er egentlig stor tilhænger af stakåndet hysteri, da det kan give teksten stil og prægnans, men kun til en vis grænse. Jeg ønsker mig ved denne læsning hurtigt længere sætninger, for af og til må man som læser have store, jævne flader at hvile sig på, ellers bliver man højdesyg.

Det er sættekasseskrift *extreme*; en masse ting, der skaber et overtydeligt inventar, men som bare står side om side uden anden betydning. *Natten før denne dag* føles derfor mere som en stiløvelse end som en roman.

Jeg'et siger hele tiden, hvordan hun har det. Der bliver helt bevidst skidt på *show* til fordel for *tell*. Der bliver følt en masse lige op i læserens ansigt, ingen mellemregninger her. Som på side 112 (fuld side):

”I dag har jeg suget nektar fra en syren. I dag har jeg siddet ved spejlet i flere timer. Min pande træder frem som en båd ud af en natlig tåge. Jeg ser ind i mine egne øjne, og de bliver en andens. De virker ulykkelige og fordærvede. Grønsorte sten med mørkegule striber. Små mørke stjerneåger eller grøn granit. Det er formiddag. Pupillerne vokser og krymper i solen. Jeg har et barneansigt. Det giver mig kvalme. Jeg ruller med øjnene. Jeg ved, at jeg burde se strålelegemet eller noget, der hedder Schlemms kanal. Ser i stedet: Et gravkammer, balsameret krop og mørke. En pige, der også er en grav.”

Natten før denne dag er mere stiløvelse end roman

Det er sættekasse på skrift *extreme*; en masse ting, der skaber et overtydeligt inventar, men som bare står side om side uden anden betydning. *Natten før denne dag* føles derfor mere som en stiløvelse end som en roman. Der sker heller ikke rigtig noget og det lidt, der sker, bliver lidet betydningsfuldt, for det fortæller hverken særlig meget mere om jeg'et eller om verden, end man har kunnet læse allerede på de første par sider.

Det kan være hensigten med at gøre opmærksom på, at intet udvikler sig, alt er forgængeligt, vi går kun én vej, og det er mod graven. Men hvorfor skal det være så knapt, ensopret og så hændelsesløst?

Jeg griber ud efter min astmaspray. Må forfatteren snart løbe tør for punktummer og bruge sine sproglige talenter til at favne en fortælling, der ikke hele tiden standser undervejs.

Natten før denne dag af Johanne Lykke Holm. 177 sider, Basilisk. Oversat fra svensk af Kasper Bartholin.

[LÆS CHRISTINE DITLEVSENS ØVRIGE TEKSTER PÅ POV HER:](#)

Topillustration: Uddrag fra bogens forside. Basilisk.

- CHRISTINE LIND DITLEVSEN
- SENESTE ARTIKLER

Christine Lind Ditlevsen (f. 1971) bor et sted, der er alt for småborgerligt til at blive afsløret her. Tæt på en sø. Forfatterens store interesse er - udover at bevare sit familieliv - at aflive hverdagen. Disse to interesser kan i nogen grad siges at være modstridende.

Top 5

- 1: Tekster med vinger
- 2: En helt tom by tidligt om morgenen
- 3: Farven turkis
- 4: At opdage nye mennesker, bøger, musik
- 5: Kyoto (en drink)

Med fredag lørdag søndag (2015) var Christine Lind Ditlevsen nomineret til Bogforums Debutantpris 2015 samt Læsernes Bogpris 2016.